

Met ons leesrooster zijn we al enige tijd bezig met de Koningen, met de Koningen van Israël en Juda. En toen ik daarover doordacht, moest ik plotseling denken aan wat er vroeger gebeurde als de dominee zei: Gemeente van Jezus Christus; dan kwamen er ineens allemaal van die rolletjes King-pepermunt tevoorschijn?

Het leek soms wel een soort kommando. Gemeente van Jezus Christus, en hup, allemaal een King-pepermuntje. KING, dat is het engelse woord voor koning.

En die rampzalige en armoedige geschiedenis van het koningschap van Israel is te vergelijken met dat rolletje King. In het begin lijkt het allemaal heel mooi. Het ziet er aan de buitenkant allemaal prachtig uit een echte koning. Zoals bij koning David zo'n beetje.

Maar als dan de geschiedenis op gang komt en macht een rol begint te spelen, dan begint de zaak kapot te gaan. De mooie buitenkant, daar prikken de mensen al heel gauw doorheen en ook de Here God zelf kijkt er dwars doorheen. En na de dood van Salomo horen we van Adonia, die de troon van Salomo wil afpakken. En Salomo zelf, met zijn pracht en praal en zijn hoogmoed en zijn afgoderij. En dan hebben we koning Rechabeam en koning Jerobeam, die twee die elkaar bevechten om de macht. En dan zijn er nog al die kleine koningen tussendoor, Abiam, en Asa en Nadab en Basa en Ela en Zimri en Omri en tenslotte koning Achab. Nog zo'n aardige broeder, die getrouwd was met de heks Izebel.

Het zijn allemaal koningen die zich hoog achten en zichzelf hoog verheffen op een berg, omdat ze vinden dat ze het aanzien van de mensen verdiend hebben. Ze lijken ook allemaal nog op elkaar, die koningen, want ze spelen allemaal hetzelfde spelletje om de macht. Wat doet God met deze koningen? Hij vaagt ze weg en ze vallen en daar liggen ze. En wie kan nog navertellen wie nu koning Asa was of koning Rechabeam? Zo vergaat het de valse koningen van deze wereld. Ze worden weggevaagd en raken in de vergetelheid.

Wat blijft er dan over? Wie zal ons dan nu voorgaan op de weg door het leven? Op de meest onverwachte momenten in het koningsdrama van Israël horen we die stem. Die stem van de profeet, zoals in de geschiedenis van Elia op de Karmel. Zijn stem roept de mensen op: De Here, die is God! De Here, die is God!

Maar ach, hoe vaak gebeurt het niet, dat we er met de pet naar gooien. Ik heb vandaag een baaldag! Ik heb vandaag een Baäldag! Het volk Israël had ook weer een Baäldag. Iedere dag maar weer aanbaden ze de Baäl en andere vreemde goden. En vandaag wordt ons verteld, dat Elia een soort weddenschap afsluit met de profeten van de Baäl. Als jullie nou heel hard roepen naar jullie God, dan zal ik Jaweh aanroepen en dan zullen we zien wat er gebeurt! En door het luide schreeuwen van het volk aan de Baäl lijkt het alsof Baäl de weddenschap zal winnen.

Gemeente van Jezus, wij weten maar al te goed, dat dit leven geen spelletje is. Het is pure ernst, en zo is het ook bij de weddenschap van Elia. Pure ernst, omdat er nogal wat op het spel staat. Het voortbestaan van Gods volk staat op het spel. De beloften van God

worden door de mensen te grabbel gegooid en er dreigt niets over te blijven van het beloofde land. Het lijkt allemaal weer precies op de situatie van vandaag de dag. De zaak van God, zijn Koninkrijk, wordt te grabbel gegooid en iedere keer moeten we verzuchten net als Elia: O Here God, ik ben alleen overgebleven.

Misschien is dat inderdaad wel zo, dat we in zekere zin alleen zijn overgebleven, dat wij nog de enigen zijn, die evangelie kunnen doorgeven. Maar zullen de jongeren dat straks van ons overnemen? Of zullen ze de zaak maar achterlaten en het zoeken in andere dingen. Wij houden meestal de dingen van de wereld en de dingen van God maar wat gescheiden. ~~Maar laten we niet het misverstand in leven houden, dat God niets te maken wil hebben met de dingen van de wereld! Waarom maakt de profeet des Heren zich zo druk om de Baäl? Omdat hij duidelijk aanvoelt, dat de mensen de Baäl o zo verleidelijk vinden.~~

Wat betekent het, dat God zich bemoeit met de dingen van de wereld? Dat betekent doodgewoon, dat de bedoeling van God met de wereld tastbaar en zichtbaar wordt door ons mensen en onder ons mensen. En hoe ontdekken we wat de bedoeling van God is? Heel eenvoudig: Door het omgekeerde duidelijk te maken!

Als we willen laten zien aan de mensen, maar ook aan onszelf hoe God is, dan moeten we laten zien wie Baäl is en dan blijkt vanzelf waar God voor staat. Aan een meisjes werd eens gevraagd om twee rijtjes te maken met dingen uit haar eigen leven: Het ene rijtje staat boven God en het andere Baäl: Het rijtje onder God dat gaat ongeveer zo: zingen, profeet, kerk, bijbel, psalmboek, vriend(in), vrede, bidden, paradijs, natuur, licht, schepping. En het rijtje van Baäl gaat ongeveer zo: Gouden kalf, ruzie, beeld, afgod, huiswerk, agenda, altaar, leraren, ruzie, roken, zonde, milieuvervuiling, drugs, duivel.

Ja de dingen waar wij van balen, die zetten we onder Baäl. Logisch, want zo denken wij nu eenmaal. Maar laten we nu eens beter kijken naar dat Baälrijtje. De duivel en de drugs en zonde en vloeken en ruzie, dat hoort allemaal thuis bij de Baäl. Maar hoe zit dat met een beeld. Geen gesneden beelden maken? Maar hebben wij niet gesneden beelden van God? En hoe zit dat met het altaar? Dan ga ik op tot Gods altaren! zingen we toch? En hoe zit dat eigenlijk met huiswerk? Hoeven wij voor God geen huiswerk te doen?

M.a.w. het is niet zo gemakkelijk om God en Baäl in dit leven uit elkaar te houden. Want ze staan zo verschrikkelijk dicht bijelkaar: Op een en hetzelfde altaar kunnen wij zowel God als Baäl vereren. Een kerk kan ook twee goden dienen. En maken wij ook niet beelden van God in onze pracht en praal? En hoe zit het met dat huiswerk voor God, daar moeten we ons toch zeker ook mee bezighouden?

God heeft te maken met de wereld, Hij bemoeit zich met de baäldingen. Want als wij de natuur vernielen, dan is dat een belediging van de schepper, als wij vloeken, dan vervloeken wij de schepper, en als wij de duivel aanroepen, dan ontkennen we de macht van God. Hoe kunnen we deze dingen ontwarren en hoe kunnen we de weg van God ontdekken? Er is één plaats waar we overzicht krijgen, waar we kunnen zien waar we mee bezig zijn?

Elia beklom de berg Karmel; want vanaf een berg, vanuit de hoogte kun je beter de dingen onderscheiden. Ja als de profeet op de berg staat, dan ziet hij waar de mensen zijn

en tegelijk hebben de mensen een duidelijk zicht op de profeet. En daar is het allemaal om begonnen: Inzicht krijgen in je eigen leven en uitzicht krijgen op de zaak van God.

Inzicht krijgen in je leven? Al die baaldagen, al die dingen waarmee we ons omringen. Ach zegt Elia, jullie hinken maar wat om de zaak heen, jullie moeten luider roepen, jullie goden zijn zeker nog met vakantie, of ze slapen, of ze zijn aan het nadenken. En als wij dan blijven volharden in onze baaldagen, dan spreekt Elia: Kom dichterbij! M.a.w. heb maar eens het lef om te zien waar God voor staat; Kom maar eens wat dichterbij, als je durft! Want jij gelooft toch in God!

En dan herstelt Elia het altaar des Heren. Met twaalf stenen bouwt hij een nieuw altaar. M.a.w. Elia laat zien, dat het God begonnen is om heelheid, twaalf stammen; ja God laat zijn kracht zien, door het vuur dat uit de hemel spat. Het vuur van de Heilige Geest. En de mensen zijn bezielde en verheugd en onder de indruk. En net zo luid als ze riepen aan Baäl, net zo luid roepen ze nu aan God: De Here, die is God, de Here, die is God!!

Niet voor niets openbaart God zich aan de mensen op een hoge berg. We blijven nog even bij dat beeld, die hoge berg en het diepe dal. De berg is de plek van de eenzaamheid, daar waar je alleen kunt zijn met God, waar niemand en niets je stoort in de dingen die je met hem wilt bespreken. De berg is de plek der eenzaamheid, maar het dal, dat is de plek van de gemeenzaamheid, daar is het volk, de gemeente.

De berg dat is de eenzaamheid, dat is het gebed. Het dal, dat is de gemeenzaamheid, dat is de actie; en die twee horen bijelkaar: Gebed en actie. "O hoogte en diepte looft nu God!" Gebed en actie.

We blijven nog even bij dat beeld van de berg. Want er zit ook iets teleurstellends in dat beeld. Het frustrerende van die berg is, dat je op een gegeven moment niet verder komt, dan ben je aan het eind van je latijn, dan ben je tot het uiterste gegaan, de mogelijkheden zijn uitgeput. Zoals Jezus op de berg: "Ach Here laat deze beker aan mij voorbijgaan!" Of zoals Mozes, die verzucht: "Maar wat moet ik als de mensen mij niet geloven?" En zoals Elia, die zegt: "Wie ben ik, om de mensen bij de Baäl weg te halen!"

Aan het eind van je latijn; zoals dat meisje dat misbruikt was door haar vader en die verzucht: "Ben jij een God van liefde." Boven op de berg, tot het uiterste gegaan, zoals die jongen, die via talloze kindertehuizen uiteindelijk terecht kwam in de diefstal en de prostitutie. "Mijn God, is dit nu een menswaardig leven?" Of zoals die oude vrouw, nu al jaren in een verpleeghuis, die zegt: "O Here, Gij zijt God, maar haal mij dan thuis in uw hemel."

En wanneer je aan het eind van je latijn bent, op de top van de berg, dan is er maar een weg, en dat is weer naar beneden. Tussen de mensen in, met de ander een weg zoeken.

Σμ Maar afdalend van die uitzichtsloze hoogte, kom je niet met lege handen terug bij de andere mensen. Want daar, dicht bij God, heb je een glimp opgevangen van de God van hemel en aarde. Hij heeft je aangehoord en je bevrijd van lasten en schuld en zonden. Die berg is een plek van bevrijding.

Ja, in het evangelie lezen we over de verheerlijking op de berg, Jezus die in gebed met God uitroept: Gij zijt God, de God van hemel en aarde!! Je komt niet met lege handen

terug. Je gaat door de verheerlijking heen, en dan kom je terug en dan is het gebeurd met de verachting met het onrecht met de vernedering. Want van God heb je geleerd, dat er maar een koning kan zijn in je leven.

Het zijn niet de baals van ons leven, die het voor het zeggen moeten hebben. Wij kunnen in de naam van God bergen verzetten in deze wereld, als wij die koningen, die baals die ons leven beheersen, als wie die wegvagen en als we er vervolgens met hart en mond en handen voor durven uitkomen, dat Jezus ~~Christus~~ koning is in ons leven, en dat wij daaruit onze conseqwentie trekken, en werken aan liefde in plaats van haat, aan verhoging in plaats van verdrukking, aan begrip in plaats van discriminatie, aan opstanding in plaats van vernedering, aan gebed in plaats van roddels en geruchten, werken aan wat recht is in plaats van onrecht, daar zijn waar we het hardst nodig zijn, in plaats van maar weer een videootje en een pilsje.

Het begint op een donderpreek te lijken. Ik geloof dat de leefbaarheid van onze maatschappij naar de knoppen gaat. Zoals het koningschap van Israël werd afgebroken, zo wordt ons samenleven afgebroken. De werksfeer staat overal onder hoogspanning, de gezondheidszorg knapt uit zijn voegen. De maatschappij dreigt grote scheuren te vertonen. Het wordt hoog tijd, dat we van die berg van onze kerk afdalen en elkaar opzoeken in het leven; elkaar de waarheid aanzeggen als het gaat om werkklimaat en arbeidsomstandigheden, elkaar de liefde laten zien, elkaar het evangelie verkondigen. Kom maar van die berg af als je durft. Laat het maar zien, waarom Jezus in de wereld is gekomen, namelijk om de rechtvaardigheid.

Niet op een ouderwetse wijze, alles maar bedekken met de mantel der liefde struiken van de dogmatiek.

De tijd is hopelijk voorgoed voorbij, dat wij ons kunnen verbergen voor God; er is een kleine berg, vlak bij Jeruzalem. Die schedelplaats, Golgotha, het altaar van ons leven en van onze dood en van de opstanding. Zie je voor je dat grote kruis. Een balk verticaal en een balk horizontaal. De eenzaamheid en de gemeenzaamheid. God en mensen. Het gebed en de actie.

Elia klimt op de Karmel en doet zijn hoofd tussen zijn knieën, want hij verdraagt nauwelijks die God van liefde. Maar deze God zegt hem: Kom overeind en klim zo hoog mogelijk en zie uit over de zee. Verberg je niet voor die God, bij wie geborgenheid is. De zomer die voor ons ligt is een tijd van genade, waarin we ons in Godsnaam kunnen inzetten voor leefbaarheid van de samenleving. En daarin moeten wij onze rol spelen vanuit de gemeente van de Heer.

"Zie een wolkje als een mans hand stijgt op uit de zee!"

Misschien wil je een handje helpen bij de bouw van het koninkrijk van God, vooral voor hen die daar verlangend naar uitzien, die aan het eind zijn van hun latijn. Ga bergen verzetten in Godsnaam en ga daarbij tot het uiterste. God zal je kracht geven. Denk daarbij aan Jeruzalem, die stad die gebouwd is op zeven bergen. En de hoogste, is de berg van de boze raad, waar Achitofel zich verhing, na zijn verraad aan David. En de laagste van die zeven heuvels, daarop is de tempel gebouwd.

Hoe zeggen we dat ook alweer, God geeft kracht naar kruis. Nee, nee, God geeft kracht door het kruis, gebed en actie, vertrouwen op God en bouwen aan zijn koninkrijk.

Dit is de blijde boodschap voor deze zondag. Lof zij Christus. AMEN
